

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

19-20 квітня 2023 р.

Київ – 2023

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 19-20 квітня 2023 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Організаційний комітет: Кондратюк В.М., Коломієць Ю.В., Наумовська О.І., Паламарчук С.П., Строкаль В.П.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2023 р.).

УДК 504.03:631.11:504.064.3

СОЦІО-ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА РОЗРОБКА МІСЦЕВОГО ПЛАНУ ДІЙ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Пустова С.О., асистент кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

Боголюбов В.М., доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Найважливішою проблемою сучасності є реалізація стратегії сталого розвитку, яка проголошена на останніх міжнародних екологічних форумах провідними вченими, політиками і суспільними діячами з усього світу. Головними складовими цієї стратегії є екологія, економіка і соціологія, а найважливішою задачею останнього десятиріччя – гармонізація цих складових [1]. Звідси і виникає потреба такого виду екологічного моніторингу, як соціо-екологічний моніторинг, що передбачає отримання необхідної соціально-екологічної інформації для прийняття рішень, спрямованих на стабілізацію і покращення екологічної ситуації громади (області, регіоні, державі). Ця інформація бути об'єктивною, оперативною, систематичною, охоплювати всі сфери моніторингу, бути зручною для подальшого використання, придатною для виконання прогностичних і управлінських завдань у сфері екологічної політики [4].

Головними складовими соціально-екологічного моніторингу є індикатори стану і динаміки: екологічної освіти і культури населення; екологічної безпеки; соціально-економічних умов; трудових ресурсів у межах досліджуваної території; медико-екологічних умов; демографічних процесів на території досліджень; діяльності громадських

екологічних організацій; екологічної політики і екологічного управління; природоохоронного законодавства [2,4].

Актуальність порушеної теми пояснюється необхідністю:

- комплексного аналізу соціально-екологічних факторів розвитку села;
- створення системи соціо-екологічного моніторингу сільської місцевості;
- розробки місцевого плану дій екологізації життєдіяльності населення.

Метою нашої наукової роботи був комплексний аналіз досліджуваної громади для підвищення ефективності екологічної політики в сільськогосподарських районах, а також створення місцевого плану дій екологізації життєдіяльності населення.

Аналіз показав, що формуванню соціально-екологічних факторів, особливо – рівня екологічної освіти і виховання, приділяється недостатньо уваги. Водночас, дослідження виявили, що соціально-екологічні чинники відіграють одну з головних ролей у реалізації стратегії сталого розвитку. При цьому слід врахувати, що для досліджуваного району, так як в цілому і для України агроєкосистема має першочергове значення [3].

Система соціо-екологічного моніторингу дозволяє зосередити зусилля різних організацій для всебічного спостереження і подальшої оцінки як стану земель та інших базових елементів агроєкосистеми, так стану населення, яке живе і працює в цій сфері. У якості полігонів для соціо-екологічного моніторингу використовуються сільські населені пункти з проживаючим у них населенням і прилегли до них агроландшафти. Доцільність використання таких полігонів полягає в тому, що вони відображають систематичний вплив техноантропогенного фактора на місцеві ґрунти, водойми, повітря, флору, фауну та інші компоненти екосистеми. Використання добрив і пестицидів проводиться в чіткій відповідності з вимогами єдиної методики і при умові високої свідомості та відповідальності спеціалістів і населення.

Людський капітал в аграрній сфері є основним стратегічним ресурсом і фактором, який визначає її еколого-збалансований розвиток. Від його становища залежатиме майбутнє АПК області, держави, майбутнє наших нащадків. Тому ефективний соціально-економічний і екологічний розвиток села, практичне його відродження є найпріоритетнішим завданням сьогодення. Науково обґрунтований та ефективно організований соціо-екологічний моніторинг є вирішальним фактором у вирішенні цієї важливої проблеми.

Проведення соціо-екологічного моніторингу дозволить знайти ефективні шляхи переходу громади чи області до сталого розвитку. Результати досліджень соціально-екологічних факторів дозволять реалізувати ефективну місцеву політику екологізації об'єднаної територіальної громади.

Література:

1. Боголюбов В.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М. Боголюбова – К.: ВЦ НУБПУ, 2018. – 446 с.
2. Екологічний моніторинг агросфери зони впливу урбосистеми як засіб управління її сталістю / Клименко М. О., Прищепка А. М., Вознюк Н. М., Бедункова О. О. Вісник НУВГП. Сер. Сільськогосподарські науки : зб. наук. праць. 2020. Вип. 2(90). С. 50–59.
3. Концепція збалансованого (сталого) розвитку агроєкосистем в Україні на період до 2025 року. : Наказ Мінагрополітики України від 20.08.2003 № 280.
4. Сталий розвиток міст за участю громад: уроки з досвіду впровадження «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку». – Київ: ПРООН/МПВСР, 2008. – 48 с.